



Valencia, 26 de enero de 2012

La Politècnica acogerá el primer Congreso Internacional sobre la arquitectura de tapia y su restauración

Más de 200 especialistas analizarán la preservación del patrimonio arquitectónico construido con tierra

La Universitat Politècnica de València acogerá los días 21 al 23 de junio de 2012, el 1er Congreso Internacional de Restauración de Arquitectura de Tapia (RES-TAPIA), que reunirá a 200 expertos en la materia procedentes más de veinte países, entre los cuales se encuentran Estados Unidos, Brasil, Perú, México, Argentina, Marruecos, India, Japón, República Checa, Italia, Francia, Portugal y España.

Entre los conferenciantes invitados se cuenta con la participación del arquitecto francés Hubert Guillaud, uno de los más importantes especialistas en el tema y miembro del grupo CraTerre; el profesor Frank Matero, director del Máster de Restauración Arquitectónica y fundador del Laboratorio de Conservación Arquitectónica de la Universidad de Pennsylvania (USA), y Mariana Correia, directora de la Escuela Gallaecia de Portugal, entre otros destacados estudiosos e investigadores en este tipo de arquitectura de tierra.

La organización de este Congreso forma parte del proyecto de investigación “La restauración de la arquitectura de tapia en la Península Ibérica. Criterios, técnicas, resultados y perspectivas”, financiado por el Ministerio de Ciencia e Innovación. La profesora Camilla Mileto de la Universitat Politècnica de València dirige este proyecto que cuenta con la participación de varios profesores de la misma universidad y de otros investigadores españoles, así como con la colaboración de expertos internacionales.

Este proyecto, que ha comenzado su andadura en 2011 y terminará en 2013, pretende analizar y realizar una puesta al día de los criterios y las técnicas empleadas en la restauración de la arquitectura de tapia en los últimos 30 años para proponer aquellas que hayan dado mejor resultado y sean más eficaces.

La arquitectura de tierra en general y la de tapia en particular, constituye un patrimonio arquitectónico de primer orden en la Península Ibérica, cuya existencia está documentada desde época romana. De hecho, la arquitectura de tierra en España presenta una abundancia y variedad que apenas tiene parangón en el resto de Europa.

En la Comunidad Valenciana, la arquitectura de tierra está presente tanto a nivel tradicional, con masías y casas populares, como a nivel monumental, con torres y fortalezas que se remontan en muchos casos a época islámica. “A nivel doméstico, se pueden encontrar bellísimos muros de tapia en la comarca de Els Ports, en la provincia de Castellón; muros de tapia con brencas (refuerzos) de yeso en las comarcas de El Rincón de Ademuz, Requena-Utiel y Los Serranos, en la provincia de Valencia; y muros de tapia valenciana (reforzada con ladrillos), una técnica más culta, elaborada y cara, sobre todo en las ciudades de Xàtiva y Valencia, aunque existen también ejemplos en las zonas anteriormente nombradas. Los muros de adobe, antes muy comunes, existen todavía aunque ocultos bajo los enlucidos de las casas en las zonas de huerta del entorno de Valencia, Xàtiva y Elche”, según explican los investigadores de la UPV.

“Lejos de ser una construcción débil, la arquitectura de tierra ha demostrado una solidez, durabilidad y versatilidad extraordinarias, hasta el punto que se pueden encontrar en todo el planeta. En concreto, a pesar



de estar construïdes fonamentalment amb terra, moltes de les torres defensives que envolten la ciutat de València (Torre Bofilla, Torre Espioca, Torre Muza, etc.), amb una envergadura de fins a 20 m d'altura, equivalent a un edifici actual de sis plantes, erigides entre els segles XII i XIII en la seva majoria, són actualment els edificis en peu més antics de la Comunitat Valenciana. Se calcula que un terç de la població mundial habita en cases i construccions fetes amb terra", afegeix el també professor de la UPV, Fernando Vegas, que participa en el desenvolupament d'aquest estudi.

Aquest projecte s'uneix a altres dos projectes anteriors de recerca concedits per la Comissió Europea als mateixos investigadors de la UPV, denominats "Terra Incògnita I i Terra Incògnita II", que se dedicaren a l'estudi i catalogació de la rica arquitectura de terra existent a Europa.

El Congrés Res-Tapia que es realitzarà a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la UPV, està organitzat per l'Institut Universitari de Restauració del Patrimoni (IRP) al que pertanyen els professors Camilla Mileto i Fernando Vegas, que han rebut per les seues actuacions en la restauració de vivendes vernacles a l'Rincó d'Ademuz (València) dos Primers Premis Europa Nostra (2003 i 2011), una Medalla Europa Nostra (2008) i per les seues investigacions i aportacions en l'estudi sobre la Torre de Babel, que fou guardonat amb el Premi Concepció Arenal de Recerca (2004), en Humanitats.

Segons indica el professor Fernando Vegas, les ponències que es presentaran durant el Congrés cobreixen "un rang extraordinari, que abarquen: des de la restauració de murs de tapia a Japó afectats pel terratrèmol i el tsunami de 2011, fins a l'ús de la tapia com a construcció ecològica i sostenible en l'arquitectura contemporània dels Estats Units i altres llocs, passant per la restauració amb una combinació de tècniques tradicionals i modernes del immens patrimoni domèstic i monumental de molts racons del planeta, amb exemples pràctics realitzats a l'Alhambra, les fortaleses de tapia a Tíbet, la mesquita de Tombuctú, etc.

Les actes del Congrés seran publicades per la prestigiosa editorial Balkema del grup Taylor & Francis.

La Politècnica acollirà el primer Congrés Internacional sobre l'Arquitectura de tàpia i la seua restauració

-Més de 200 especialistes analitzaran la preservació del patrimoni arquitectònic construït amb terra

La Universitat Politècnica de València acollirà els dies 21 al 23 de juny de 2012, el 1er Congrés Internacional de Restauració d'Arquitectura de Tàpia (RES-TÀPIA), que reunirà a 200 experts en la matèria procedents més de vint països, entre els quals es troben Estats Units, Brasil, Perú, Mèxic, Argentina, El Marroc, Índia, Japó, República Txeca, Itàlia, França, Portugal i Espanya.

Entre els conferenciant convidats es conta amb la participació de l'arquitecte francès Hubert Guillaud, un dels més importants especialistes en el tema i membre del grup CraTerre; el professor Frank Matero, director del Màster de Restauració Arquitectònica i fundador del Laboratori de Conservació Arquitectònica de la Universitat de Pennsilvania (USA), i Mariana Correia, directora de l'Escola Gallaecia de Portugal, entre altres destacats estudiosos i investigadors en aquest tipus d'arquitectura de terra.

L'organització d'aquest Congrés forma part del projecte d'investigació "La restauració de l'arquitectura de tàpia a la Península Ibèrica. Criteris, tècniques, resultats i perspectives", finançat pel ministeri de Ciència i Innovació i amb un termini d'execució de tres anys. La professora Camilla Mileto de la Universitat Politècnica



de València dirigeix aquest projecte que conta amb la participació de diversos professors de la mateixa universitat i d'altres investigadors espanyols, així com amb la col·laboració d'experts internacionals.

Aquest projecte, que ha començat la seva marxa en 2011 i acabarà en 2013, pretén analitzar i realitzar una posada al dia dels criteris i les tècniques emprades en la restauració de l'arquitectura de tàpia en els últims 30 anys per a proposar aquelles que hagin donat millor resultat i siguin més eficaços.

L'arquitectura de terra en general i la de tàpia en particular, constituïx un patrimoni arquitectònic de primer ordre en la Península Ibèrica, l'existència de la qual està documentada des d'època romana. De fet, l'arquitectura de terra a Espanya presenta una abundància i varietat que tot just té parangó en la resta d'Europa.

En la Comunitat Valenciana, l'arquitectura de terra està present tant a nivell tradicional, amb masies i cases populars, com a nivell monumental, amb torres i fortaleses que es remunten en molts casos a època islàmica. "A nivell domèstic, es poden trobar bellíssims murs de tàpia en la comarca dels Ports, en la província de Castelló; murs de tàpia amb reforços de guix en les comarques del Racó d'Ademús, Requena-Utiel i Els Serrans, en la província de València; i murs de tàpia valenciana (reforçada amb maons), una tècnica més culta, elaborada i cara, sobretot en les ciutats de Xàtiva i València, encara que existeixen també exemples en les zones anteriorment nomenades. Els murs d'atovó, abans molt comuns, existeixen encara encara que ocults sota els arrebossats de les cases en les zones d'horta de l'entorn de València, Xàtiva i Elx", segons expliquen els investigadors de la UPV.

"Lluny de ser una construcció feble, l'arquitectura de terra ha demostrat una solidesa, durabilitat i versatilitat extraordinàries, fins al punt que es poden trobar en tot el planeta. En concret, a pesar d'estar construïdes fonamentalment amb terra, moltes de les torres defensives que envolten la ciutat de València (Torre Bofilla, Torre Espioca, Torre Muza, etc.), amb una envergadura de fins a 20 m d'altura, equivalent a un edifici actual de sis plantes, erigides entre els segles XII i XIII en la seva majoria, són actualment els edificis en peus més antics de la Comunitat Valenciana. Es calcula que un terç de la població mundial habita en cases i construccions fetes amb terra", afegix el també professor de la UPV, Fernando Vegas, que participa en el desenvolupament d'aquest estudi.

Aquest projecte s'uneix a altres dos projectes previs d'investigació concedits per la Comissió Europea als mateixos investigadors de la UPV, denominats "Terra Incògnita I" i "Terra Incògnita II", que es van dedicar a l'estudi i catalogació de la rica arquitectura de terra existent a Europa.

El Congrés RES-TAPIA, que es realitzarà en l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la UPV, està organitzat per l'Institut Universitari de Restauració del Patrimoni (IRP) al que pertanyen els professors Camilla Mileto i Fernando Vegas, qui han rebut per les seves actuacions en la restauració de la rehabilitació habitatges vernacles en el Racó d'Ademús (València) dos Primers Premis Europa Nostra (2003 i 2011), una Medalla Europa Nostra (2008) i per les seves investigacions i aportacions en l'estudi sobre la Torre de Babel, que va ser guardonat amb el Premi Concepción Arenal d'Investigació (2004), en Humanitats.

Segons assenyala el professor Fernando Vegas, les ponències que es presentaran durant el Congrés cobriren "un rang extraordinari, que abasten: des de la restauració de murs de tàpia a Japó afectats pel terratrèmol i el tsunami de 2011, fins a l'ocupació de la tàpia com construcció ecològica i sostenible en l'arquitectura contemporània d'Estats Units i altres llocs, passant per la restauració amb una combinació de tècniques



tradicionals i modernes de l'immens patrimoni domèstic i monumental de molts racons del planeta, amb exemples pràctics realitzats en la Alhambra, les fortaleses de tàpia en Tíbet, la mesquita de *Tombuctú, etc.

Les actes del Congrés seran publicades per la prestigiosa editorial Balkema del grup Taylor & Francis.

Dades de contacte:Entitat

Correu electrònic

Telèfons

Annexos: